

Číslo: 4065/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 11. 04. 2022 do 13. 04. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Komenského 1, Želiezovce	
Zriaďovateľ	Mesto Želiezovce

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Ing. Anikó Máté, riaditeľka školy

Mgr. Zuzana Sokolová, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 4065/2021-2022 zo dňa 08. 04. 2022 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Katarína Lészkóová, školská inšpektorka, ŠIC Nitra

Mgr. Lívia Bernadičová, školská inšpektorka, ŠIC Nitra

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav a úroveň vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna plnoorganizovaná mestská základná škola (ďalej ZŠ) s vyučovacím jazykom maďarským. Škola mala **15** tried s **257** žiakmi.

V **7** triedach na primárnom stupni vzdelávania bolo **113** žiakov, z nich **6** so zdravotným znevýhodnením (ďalej **ZZ**) a **1** žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej **SZP**). Zo **144** žiakov nižšieho stredného vzdelávania učiacich sa v **8** triedach bolo **16** žiakov so **ZZ**, ani jeden nebol žiakom zo **SZP** a marginalizovanej rómskej komunity (ďalej **MRK**). V školskom roku 2020/2021 sa dištančného vzdelávania z rôznych objektívnych dôvodov nezúčastňovali **5** žiaci, z nich na primárnom stupni vzdelávania **4** a **1** na nižšom strednom vzdelávaní, ani jeden nebol žiakom so **ZZ** a zo **SZP/MRK**.

Z predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra (ďalej **SJSL**) **neprospeli 4** žiaci primárneho vzdelávania, komisionálnu skúšku nevykonali pre nedostatočný prospech z viac ako dvoch vyučovacích predmetov na konci druhého polroka.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

V školskom roku 2021/2022 škola pokračovala podľa rozdelenia hodinovej dotácie inovovaného učebného plánu v súlade s Rámcovým učebným plánom pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny vydaným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej MŠVVaŠ SR) dňa 6. 2. 2015. **Úprava učebného plánu** posilnením vyučovania SJSJ disponibilnými hodinami **nebola vykonaná** ani na jednom stupni vzdelávania, napriek tomu v primárnom vzdelávaní v 1., 3. a 4. ročníku pôvodnými 5 a v 2. ročníku 6 vyučovacími hodinami škola zabezpečila systematické každodenné vyučovanie predmetu SJSJ. V nižšom strednom vzdelávaní bola splnená podmienka každodenného vzdelávania žiakov v 5., 6., 8. a 9. ročníku, v 7. ročníku bola týždenná dotácia len 4 hodiny. Vyučovanie predmetu SJSJ sa uskutočnilo v 16 skupinách, na 1. stupni v 7 (v 1. A – 16 žiakov, 1. B - 13, 2. A - 20, 2. B - 19, 3. ročník 15, 4. A, B po 15 žiakov) a na 2. v 9 skupinách (v 5. A - 16, 5. B - 17, 6. ročníku 27 žiakov v 2 skupinách, 7. A - 16, 7. B - 15, 8. A - 15, 8. B -16 a v 9. ročníku 22 žiakov v 1 skupine). Škola podľa poznámok k rámcovému učebnému plánu v 2. A, B a v 9. ročníku nerešpektovala delenie tried na vyučovacích hodinách SJSJ na skupiny s počtom žiakov do 17. Zaradením špecifického predmetu rozvíjanie špecifických funkcií pre žiakov s vývinovými poruchami učenia vzdelávanými formou začlenená v 4. - 6. ročníku a v 8.A triede na úkor povinnej týždennej časovej dotácie vyučovacieho predmetu SJSJ a maďarský jazyk a literatúra (ďalej MJL) bolo v rozpore s rámcovým učebným plánom ŠVP pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie. Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia sa vzdelávali podľa rámcového učebného plánu Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie. V aktuálnom školskom roku nebola využitá možnosť postupu podľa upravených učebných plánov v zmysle Dodatkov č. 7, 8, 9 k ŠVP.

Podľa vyjadrenia riaditeľky školy v školskom roku 2021/2022 postupovali v plnom rozsahu podľa **nezmeneného inovovaného školského vzdelávacieho programu** (ďalej ŠkVP) v súlade so štátnym vzdelávacím programom (ďalej ŠVP) pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie. Ďalej uviedla, že rozdiely vo vedomostiach a zručnostiach žiakov pre ich pravidelnú účasť na dištančnom vzdelávaní prostredníctvom aplikácie Google-MEET, Edupage a Messenger a pracovných listov poskytnutých žiakom, ktorí mali technické problémy, neboli závažného charakteru, zodpovedali ich možnostiam a schopnostiam a bolo možné ich odstrániť pravidelným vzdelávaním a doučovaním. ŠkVP nebol modifikovaný, čo bolo dôvodom jeho **neprerokovania na zasadnutí pedagogickej rady**.

Podľa zápisnice z pedagogickej rady zo dňa 24. 08. 2020 a 26. 08. 2021 škola upravila systém **hodnotenia a klasifikácie** žiakov podľa Usmernenia MŠVVaŠ SR k priebežnému a celkovému hodnoteniu žiakov ZŠ počas mimoriadnej situácie a núdzového stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID 19 zo dňa 26.05.2020 a využila možnosť slovného hodnotenia len v 1. ročníku, v ostatných ročníkoch škola zvolila formu klasifikácie okrem etickej a náboženskej výchovy, ktoré hodnotili slovom absolvoval/neabsolvoval.

Škola nemodifikovala **vlastné kritériá hodnotenia a klasifikácie** učebných výkonov žiakov vo vzťahu k špecifikám predmetu SJSJ a zmeneným podmienkam vzdelávania spôsobených dištančným vzdelávaním. Z rozhovorov s riaditeľkou školy, zástupkyňou a učiteľkami vyplynulo, že počas dištančného vzdelávania učiteľky samostatne korigovali spôsob hodnotenia smerom k posilňovaniu a motivovaniu žiakov a využívali slovné, formatívne hodnotenie častejšie.

Predmet SJSJ vyučovalo 8 kvalifikovaných učiteliek, z nich v **primárnom vzdelávaní** 6 a v **nižšom strednom vzdelávaní** 2 učiteľky spĺňajúce kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky na vyučovanie predmetu. Odbornosť vyučovania predmetu SJSJ bola celkovo zabezpečená na 100 %.

Škola **zabezpečila vhodné učebnice** schválené MŠVVaŠ SR na vyučovanie jednotlivých predmetov v ročníkoch **primárneho vzdelávania a nižšieho stredného vzdelávania**, alternatívne učebnice¹ schválenú MŠVVaŠ SR žiaci používali len v predmete reformovaná náboženská výchova. Podľa vyjadrenia riaditeľky školy v posledných rokoch bol dodaný dostatočný počet učebníc, len ponuka pre školy s vyučovacím jazykom maďarským bola obmedzená a z dotácie na učebnice od MŠVVaŠ SR sa realizoval len nákup pracovných zošitov.

Zistenia z priameho pozorovania vyučovacieho procesu

Priebeh výchovno-vzdelávacieho procesu bol sledovaný v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra na 19 vyučovacích hodinách (z toho 10 na 1. stupni, 9 na 2. stupni).

Primárne vzdelávanie

Učenie sa žiaka

Žiaci **prejavili veku primerané komunikačné zručnosti** na väčšine hodín, rozumeli bežným príkazom učiteliek, čo preukázali prevažne plynulými odpoveďami a adekvátnymi činnosťami súvisiacimi s ich pokynmi. Žiaci interpretovali súvislý prejav učiteliek s pochopením. V ústnej komunikácii prevažne správne artikulovali, hlásky s rozdielnou výslovnosťou v neznámych slovách (napr. zmrzlina, fialôčka, jahniatko – bahniatko) zopakovali aj individuálne. Rozvoj presnosti jazykového prejavu, jazykové štruktúry prezentovali pomocou modelových viet vhodne k učebnej téme (Jarná príroda, Domáce zvieratá a ich mláďatá, Ľudské telo) na väčšine hodín, menej príležitostí mali tvoriť dialóg. Primerane osvojenú základnú slovnú zásobu prejavili na väčšine hodín. Na otázky učiteliek odpovedali prevažne pohotovo, ojedinele potrebovali ich pomoc. Žiaci prezentovali naučené texty detských piesní, básničiek a hier určených na memorovanie na väčšine hodín, ojedinele nedostali príležitosť sledované aktivity vykonávať. Aplikácia úloh **počúvania s porozumením** na všetkých hodinách poskytovala základ pre rozvoj komunikačných zručností, čo žiaci využili. Väčšina porozumela počutému textu najčastejšie v podaní učiteliek a na polovici hodín pomocou prezentácií, aplikácií (Wordwall, Alf, Mimio) a krátkych rozprávok cez platformu YouTube a dokázala odpovedať na jednoduché otázky týkajúce sa ich obsahu. Na kladené otázky z textu na väčšine hodín odpovedali správne a pohotovo, občas neboli samostatní pri formulovaní viet. Osvojené zručnosti **v čítaní s porozumením** preukázali žiaci, okrem žiakov 1. ročníka, veku primerané texty väčšinou čítali nahlas, plynulo so správnou artikuláciou. Prevažne v nich dokázali samostatne vyhľadať kľúčové slová a základné informácie. Pri sformulovaní základnej myšlienky prečítaného textu a jeho opakovaní na základe pomocných otázok potrebovali pomoc učiteliek. Prevažne samostatne vyjadrovali vlastné postoje k aktuálnej téme hodiny (Veľká noc, Na farme, Jarné kvety, U zubára), pri skloňovaní potrebovali pomoc na tretine z nich. Komunikačné kompetencie žiakov neboli rovnomerne rozvíjané, len na menej ako tretine hodín mali žiaci príležitosť vyjadriť svoje poznatky písomne a základné pravidlá slovenského pravopisu adekvátne aplikovať pri riešení úloh na zapamätanie a porozumenie. V 1. ročníku podľa učebných osnov žiaci danú aktivitu ešte neovládali.

¹ 1. - 4. ročníky - Isten tenyerén, A szabadító isten szeretetében - Bölcsföldiné Türk, Emese a kollektív, rok vydania 2018, vydavateľstvo Ústredie kultúry a osvety Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku, Rimavská Sobota
5. - 6. ročník - Istennel a döntéseinkben - Árvavölgyiné Szatmári, Ibolya a kollektív, rok vydania 2021, vydavateľstvo Ústredie kultúry a osvety Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku, Rimavská Sobota
7. - 9. ročník - Isten igéjének tükrében - Szászi, Andrea, rok vydania 2018, vydavateľstvo Ústredie kultúry a osvety Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku, Rimavská Sobota

Vyučovanie učiteľom

Komunikačné zručnosti žiakov na väčšine hodín učitelia podporovali hravými činnosťami, dramatizáciou textu, zaradením aktivít na prehĺbenie prebratého učiva a na sprístupňovanie nových poznatkov. Kladením otázok, tvorbou krátkeho súvislého textu v rámci komunikačných tém, spievaním piesní, recitovaním, v nižších ročníkoch opakovaním modelových viet, slov a slovných spojení pomocou obrázkov, prezentácií, kartičiek, didaktických hier na interaktívnej tabuli a napodobňovaním domácich zvierat pomocou plyšových bábok na väčšine hodín rozvíjali aktívnu slovnú zásobu žiakov. Na motivovanie žiakov a na relaxačné činnosti medzi úlohami boli vhodne zvolené vyčítanky, riekanky, krátke rozcvičky, cvičenia zamerané na dýchanie a detské hry na viac ako polovici hodín. Úlohy na tvorbu krátkych dialógov podľa vzorového rozhovoru boli efektívne zaradené len ojedinele. Učiteľky podľa potreby upozorňovali žiakov na správnu artikuláciu a výslovnosť na všetkých hodinách. Aktivity na precvičovanie písomných zručností žiakov boli zadané občas, v 1. ročníku podľa učebných osnov SJSU učitelia úlohy na písanie a čítanie nezaradili. Na viac ako polovici hodín bola rozvíjaná **čitateľská gramotnosť** žiakov prevažne počúvaním textu v podaní učiteliek, vo vyšších ročníkoch žiakmi alebo pomocou aplikácií na interaktívnej tabuli. Prednes vzorového čítania, na väčšine hodín napomáhal pri utvrdzovaní výslovnosti, správnej artikulácie a intonácie. Učiteľky väčšinou vhodne zvolenými otázkami o počutí textu, tichým a hlasným čítaním najčastejšie vo vyšších ročníkoch pri riešení úloh a pri tímovej práci, motivovali a pripravovali žiakov na jeho lepšie porozumenie. Smerovaním žiakov k vyjadreniu vlastného postoja k aktuálnej situácii v triede a k učebnej téme a zapájaním žiakov do rolových a situačných hier boli rozvíjané rečové kompetencie žiakov na takmer polovici hodín. Ústne sumarizovanie textu a využívanie dramatizácie krátkych rozprávok najmä v nižších ročníkoch bolo uplatňované len na tretine hodín. Na zaradenie čítania s predpovedaním deja nebol vytvorený priestor ani na jednej hodine. **Odporúčané textové zdroje**, učebnice, obrázky, prezentácie, kartičky, pracovné listy, pracovné zošity učiteľky využívali na každej hodine a audiovizuálne nahrávky len na polovici z nich. Metodické listy vypracované Štátnym pedagogickým ústavom učiteľky nepoužívali. **Kompenzačné opatrenia** aplikovali predovšetkým prostredníctvom individuálneho prístupu, prekonávaním bariér v učení sa, uplatňovaním predĺženého výkladu a zážitkového vyučovania (rolové, dramatické a situačné hry) smerom k žiakom so ZZ, alebo žiakom, ktorí dosahovali slabšie vzdelávacie výsledky v danom predmete a žiačke v 1. B triede, ktorá nepospela z predmetu SJSU a nezúčastňovala sa dištančného vzdelávania, napomáhala pri odstránení odlišností vo vedomostiach a zručnostiach žiakov získaných počas dištančného vzdelávania na väčšine hodín. Ostatní žiaci (2 žiaci v 1. A a 1 žiak v 2. A triede), ktorí nepospeli z predmetu a nezúčastňovali sa dištančného vzdelávania boli ospravedlnene neprítomní na vyučovacích hodinách počas tematickej inšpekcie. Uprednostnením zážitkového vyučovania na väčšine hodín a rozvíjaním sociálnych kompetencií žiakov uplatňovaním úloh v skupinách na viac ako polovici hodín sa zvyšovala efektívnosť vyučovania predmetu. Učitelia zadali diferencované úlohy žiakom, zohľadnili vlastné tempo a pre šikovných náročnejšie úlohy na menej ako polovici hodín. Rovesnícke učenie bolo ojedinelé. Najpodporovanejšou **metódou vyučovania jazyka** na väčšine hodín bolo využívanie priamej (direktívnej), učiteľky komunikovali v slovenskom jazyku, preferovali učenie sa formou rôznych hier a pohybu a audiovizuálnej (štruktúrno-globálnej) metódy a na viac ako polovici hodín aj zavedením komunikatívnej metódy a odpovede celým telom, čo podporovalo rozvíjanie rečových schopností žiakov. Gramaticko-prekladová bola aplikovaná v menšej miere a audiolingválna metóda ani na jednej hodine. Uplatňovanie didaktických hier v slovenskom jazyku na väčšine hodín, situačnej metódy na menej ako polovici a hranie rolí na takmer tretine hodín umožnilo

žiakom kooperovať medzi sebou, rozvíjať komunikačné a sociálne zručnosti pri vzájomnej interakcii. Ďalšie vyučovacie metódy neboli do edukačného procesu zaradené.

Nižšie stredné vzdelávanie

Učenie sa žiaka

Žiaci preukázali na viac ako polovici vyučovacích hodín veku primerané **komunikačné kompetencie** i keď učiteľka neposkytla možnosti na podporu rozvíjania komunikačných kompetencií zaradovaním uvoľňovacích cvičení zameraných na dýchanie, artikuláciu, relaxáciu a motiváciu, tvorby krátkych dialógov, spievanie piesní, recitovanie básní, dramatisáciu. Na väčšine hodín chápali bežné príkazy a pokyny učiteľky, rozumeli jej súvislému prejavu. Pri opakovaní a precvičovaní učiva, práci s textom precvičovali verbálny prejav, pričom veku primerane správne artikulovali, korekcia správnej výslovnosti na pokyn vyučujúcej bola potrebná len ojedinele. Na väčšine hodín prevažne plynule hovorili. Najčastejšou formou komunikácie bolo kladenie otázok učiteľkou, čo žiaci väčšinou využili a primerane precvičovali verbálne zručnosti, nie vždy mali dostatočný časový priestor na prípravu odpovede. Menej príležitostí na vzájomnú komunikáciu mali pri skupinovej práci a minimálne zaradených hrových rečových činnostiach, z ktorých mohli rozvíjať slovný prejav len v rolovej a situačnej hre. Modelové vety používali občas v navrhnutej komunikačnej situácii. Na tvorbu dialógov na základe modelových viet im nebol poskytnutý priestor. Prirodzené komunikovanie vychádzajúce z reálnych životných situácií bolo ojedinelé. Žiaci pri verbálnom prejave používali osvojenú základnú slovnú zásobu, občas neznáme pojmy učiteľka preložila do materinského jazyka žiakov, vysvetlila ich podstatu a využitie. Používanie veku primeranej slovnej zásoby prevažovalo na viac ako troch štvrtinách hodín. Ani na jednej hodine nedostali možnosť precvičovať už nadobudnutú slovnú zásobu naučenými textami básní, piesní a hier. Žiaci zväčša **porozumeli počutému textu** v podaní spolužiakov, ojedinele učiteľky. Rozumeli jednoduchým otázkam učiteľky k obsahu textu, na ktoré väčšinou vedeli správne, samostatne a veku primerane odpovedať. Zručnosti počas **čítania s porozumením** preukázali na menej ako polovici hodín. Na takmer každej hodine väčšina dokázala plynule a nahlas čítať text so správnou výslovnosťou a artikuláciou. Na väčšine hodín dostali príležitosť vyhľadávať kľúčové slová a základné informácie. Absentoval priestor na tvorenie otázok k vypočutému textu. Takmer na polovici hodín vedeli sformulovať základnú myšlienku prečítaného textu. Na viac ako polovici hodín reprodukovali text zmysluplne so správnym slovosledom. Prezentať vlastný názor a stanovisko im bolo umožnené občas. Viac ako na polovici hodín aplikovali v **písomnom prejave** základné pravidlá slovenského pravopisu správne, pomoc učiteľky potrebovali občas niektorí žiaci.

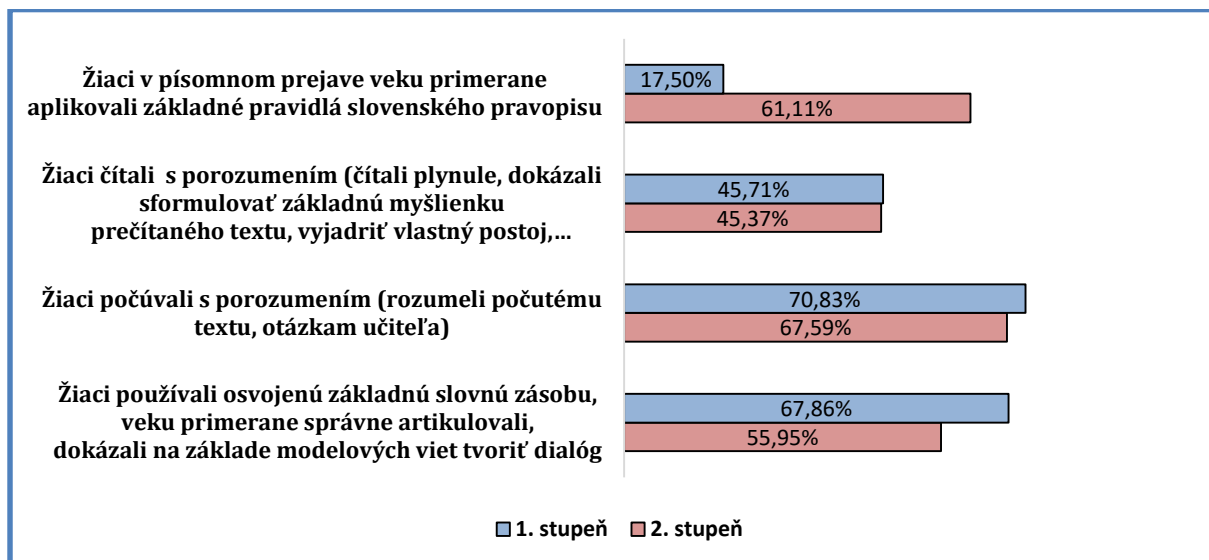
Vyučovanie učiteľom

Učiteľka podporovala rozvíjanie ústnych a písomných **komunikačných zručností žiakov** cieľavedome a častým využívaním komunikácie v slovenskom jazyku, bez zaradenia relaxačných cvičení zameraných hlavne na dýchanie a artikuláciu. Kládla dôraz na správne používanie morfológických, syntaktických jazykových prostriedkov i štruktúrovaných jazykových celkov. Rozvoj komunikačných kompetencií žiakov podporovala jasne kladenými otázkami na všetkých hodinách, čím vytvorila podmienky na ich aktívne zapojenie do procesu učenia sa, ale pre nevytvorenie dostatočného časového priestoru na prípravu odpovede žiakov po odznení otázky sa metóda otázka - odpoveď javila málo efektívna, učiteľka často zodpovedala otázku sama. Na väčšine hodín zaradila úlohy na ústne opakovanie a utvrdzovanie učiva. Osvojenie slovnej zásoby žiakmi overovala zrozumiteľne formulovanými jednoduchými pokynmi v rámci komunikačnej témy. Zaradením drillových cvičení na väčšine hodín, modelových viet v menšej miere, umožnila praktizovať novú slovnú zásobu, jazykové

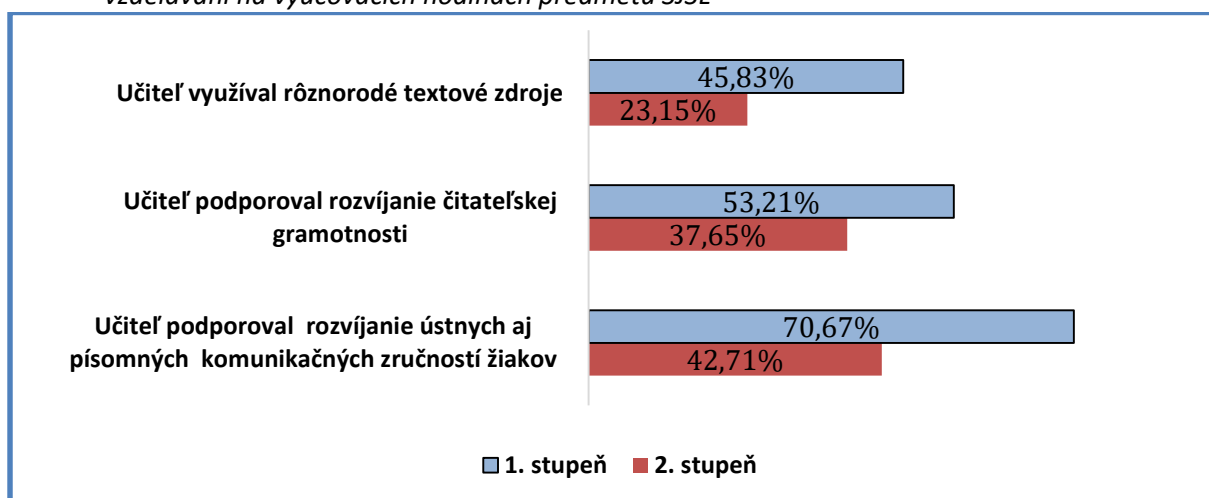
štruktúry a výslovnosť žiakom, čím podporovala rozvoj presnosti ich jazykového prejavu, ale neboli obsiahnuté kognitívne a kreatívne zručnosti v procese učenia sa jazyka. K tvorbe krátkych dialógov podľa vzorového rozhovoru žiakov nepodnecovala. Tvorbu krátkeho súvislého prejavu zaradila v rámci skupinovej práce na štvrtine hodín, ale často kladenými otázkami rušila súvislý prejav žiakov. Na hodinách neboli vytvorené podmienky pre ústnu komunikáciu žiakov, opakovanie a utvrdzovanie slovnej zásoby recitovaním básní, spievaním piesní a dramatizovaním textu. Naopak, často mali podmienky na precvičovanie písomného prejavu pri opakovaní a precvičovaní učiva písaním na tabuľu, do zošitov, pracovných zošitov a pracovných listov vytvorených učiteľkou, niekedy riešení úloh pri skupinovej práci. Učiteľka dbala na dodržiavanie správnej výslovnosti, artikulácie, intonácie v ústnom prejave žiakov. V rámci podpory **rozvijania čitateľskej gramotnosti žiakov** učiteľka neumožnila počúvať prirodzenú autentickú reč ľudí, ktorých materinským jazykom je slovenský jazyk, neaktivizovala pozornosť žiakov počúvaním nahrávky v štátnom jazyku, len na 1 hodine zaznel text v jej podaní. Na 1 hodine (7. ročník) podporila rozvoj čítania s porozumením metódou predpovedania deja čítaného textu a porovnaním vytvoreného príbehu žiakmi s originálnym príbehom. Na takmer každej hodine umožnila žiakom zdokonaľovať techniku čítania, precvičovať akcentovanie slov, moduláciu a silu hlasu, intonáciu a tempo reči priestorom na hlasné alebo tiché čítanie. Na každej hodine motivovala žiakov k slovnému prejavu vhodnými otázkami o vypočutom texte. Porozumenie textu overovala zisťovacími otázkami na každej hodine. Stanoviť hlavnú myšlienku, formulovať informácie vlastnými slovami, selektovať najdôležitejšie informácie alebo zhrnúť podstatu textu umožnila žiakom na polovici hodín. K vyjadreniu vlastného názoru alebo postoja žiakov nemotivovala, zapájanie do hrových rečových činností bolo minimálne, len prostredníctvom rolovej (7. A) a situačnej hry (7., 5. A), dramatizáciu a simuláciu na určenú tému nevyužila. **Z odporúčaných textových zdrojov** boli učiteľkou využívané najmä texty z učebníc, pracovných zošitov, vlastných pracovných listov, nepoužívala zvukové nahrávky ani CD vytvorené k učebniciam, čím neumožnila žiakom kontakt s prirodzenou autentickou slovenskou rečou. Metodické listy vypracované ŠPÚ poznala, využila jeden v 6. ročníku, ktorý modifikovala primerane k vedomostnej úrovni žiakov v triede (Téma hodiny: v obchode s odevmi a textilom, čo v rozhovore potvrdila a doplnila, že úlohy na gramatické javy v metodických listoch ŠPÚ považuje za predimenzované, veľkú časť by zredukovala a úplne by vynechala syntax. Úroveň uplatňovania **kompensačných opatrení učiteľkou** na sledovaných hodinách bola nízka, aj napriek skutočnosti, že na 2. stupni vzdelávania bolo začlenených 16 žiakov so zdravotným znevýhodnením. Úlohy a zadania podľa špecifických potrieb žiakov takmer nediferencovala, okrem 5. ročníka, v ktorom zadávala úlohy rôznej náročnosti žiakovi so slabým prospechom. Predĺžený výklad a zážitkové vyučovanie neuplatnila. Sociálne kompetencie žiakov a učenie sa slovenského jazyka pri ich vzájomnej spolupráci posilnila efektívne na polovici hodín skupinovú prácou a prácou vo dvojici. Individuálny prístup k žiakom zvolila ojedinele. V škole nepracoval pedagogický asistent. Priestor na aktívnu pomoc medzi rovesníkmi s rovnakým statusom pri vysvetlení učiva, zadania úlohy, poradenstva pri postupe riešenia bola súčasťou 3 hodín (2 hodiny 5. a 1 hodina 7. ročník). Učiteľka na hodinách najčastejšie uplatňovala audiolingválnu **metódu**, pri ktorej uprednostňovala komunikáciu v slovenskom jazyku, okamžite opravovala chyby vo výslovnosti, intonáciu, často kládla otázky, na ktoré žiaci odpovedali podľa svojich schopností a zručností, chválila žiakov aj za čiastočné výkony, v menšej miere gramaticko-prekladovú, v rámci ktorej kládla dôraz na rozvoj zručností čítania, písania, hovorenia, v prípade potreby poskytla bilingválny zoznam izolovaných slov, na viac ako štvrtine audiovizuálnu a komunikatívnu v rámci skupinovej práce. Rozvíjania komunikačných a sociálnych zručností bolo ojedinelé formou priamej (direktnej)

a situačnej metóde a metóde hrania rolí. Ani na jednej hodine nebola uplatnená metóda odpovede celým telom, projektové vyučovanie, didaktické hry, brainstorming a brainwriting.

Graf 1 Preukázané komunikačné kompetencie žiakov primárneho a nižšieho stredného vzdelávania na vyučovacích hodinách predmetu SJSL

Graf 2 Podpora rozvíjania komunikačných kompetencií žiakov v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní na vyučovacích hodinách predmetu SJSL

1.3 INÉ ZISTENIA

V 4. A triede mali žiaci trikrát v týždni 6 vyučovacích hodín v jednom slede.

2 ZÁVERY

Škola po ukončení dištančného vzdelávania nezistila závažné rozdiely vo vedomostiach a zručnostiach žiakov a v aktuálnom školskom roku postupovala podľa nezmeneného inovovaného školského vzdelávacieho programu, nemodifikovala učebné osnovy ani učebné

plány. Postup podľa pôvodného učebného plánu zabezpečil každodenné vyučovanie predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra na obidvoch stupňoch, okrem 7. ročníka, napriek tomu vyučovanie predmetu disponibilnými hodinami nebolo posilnené. Nedelením 3 tried (2. A , B a 9. ročník) s vyšším počtom žiakov ako 17 na skupiny, škola nevytvorila optimálne podmienky vyučovania predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra. Vyskytli sa nedostatky špecifického predmetu rozvíjanie špecifických funkcií pre žiakov vývinovými poruchami, čím nebol dodržaný počet povinnej týždennej časovej dotácie predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra a maďarský jazyk a literatúra. Nedodržiavanie maximálneho počtu šiestich hodín vo štvrtom ročníku v jednom slede najviac dvakrát v týždni nezohľadňovalo dennú fyziologickú výkonnosť a psychohygienické požiadavky žiakov. Systém hodnotenia a klasifikácie žiakov škola upravila a využila možnosť slovného hodnotenia v 1. ročníku. Vlastné kritériá hodnotenia a klasifikácie učebných výkonov žiakov nemodifikovala. Pokračovaním posilňovania slovného a formatívneho hodnotenia v aktuálnom školskom roku učitelia podporovali efektívne učenie sa žiakov. Zabezpečenie 100% odbornosti vyučovania predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra na obidvoch stupňoch vzdelávania vytvorilo predpoklad zvyšovania úrovne vedomostí žiakov. Škola zaobstarala dostatočné množstvo vhodných učebníc pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie, alternatívne učebnice poskytla žiakom na vyučovanie reformovanej náboženskej výchovy. Žiaci na sledovaných hodinách prevažne chápali pokyny a príkazy učiteliek, rozumeli súvislému prejavu, pri komunikácii adekvátne používali osvojenú slovnú zásobu. Minimálne zaradenie tvorenia dialógov s použitím modelových viet mali možnosť len na 1. stupni, čo obmedzovalo žiakov v precvičovaní slovného prejavu. Texty detských piesní, básničiek a hier určených na memorovanie dostali príležitosť prezentovať väčšinou na primárnom vzdelávaní, ojedinele mali možnosť preukázať svoje schopnosti pri recitovaní básní na 2. stupni vzdelávania. Žiaci väčšinou preukázali veku primerané schopnosti pri počúvaní s porozumením, porozumeli počutému textu, pochopili jednoduché otázky položené k obsahu a prevažne vedeli na otázky aj odpovedať. Na obidvoch stupňoch vzdelávania prejavili žiaci v oblasti čítania s porozumením nižšiu schopnosť s dôrazom pri sformulovaní otázok k obsahu, vyhľadávaní základnej myšlienky a vyjadrení vlastného postoja. Na primárnom vzdelávaní na polovici sledovaných hodín v 1. ročníku podľa štátneho vzdelávacieho programu žiaci ešte nečítali súvislé texty v slovenskom jazyku. Veku primerane uplatnili základné pravidlá slovenského pravopisu v písomnom prejave prevažne na 2. stupni vzdelávania, na 1. stupni dostali príležitosť minimálne a v 1. ročníku slovenskú abecedu žiaci ešte neovládali. Učitelia podporovali rozvíjanie komunikačných zručností žiakov prevažne na primárnom vzdelávaní, spievanie piesní, recitovanie básní, dramatizáciu a zaradenie uvoľňovacích a fonetických cvičení neaplikovali najmä na 2. stupni, efektívne tvoriť dialógy im učitelia umožnili na obidvoch stupňoch vzdelávania len občas. Cielene rozvíjanie čitateľskej gramotnosti žiakov bolo podporované na polovici hodín na 1. stupni, okrem čítania s predpovedaním deja. Na 2. stupni vzdelávania ojedinele bolo zaradené počúvanie textu v podaní učiteľky, nahrávok ani na jednej hodine, nemali možnosť zapojiť sa do hrových rečových činnosti a text dramatizovali ojedinele. Nízka pozornosť bola venovaná aj zaradeniu čítania s predpovedaním deja a vyjadreniu vlastného postoja. Ojedinele boli využité metodické listy Štátneho pedagogického ústavu na 2. stupni vzdelávania. Na nižšom strednom vzdelávaní uplatňovanie kompenzačných opatrení bolo na nízkej úrovni. V rámci vyučovacieho procesu učiteľky preferovali priamu (direktnú), audiovizuálnu a audiolingválnu metódu, často využívali komunikatívnu metódu, metódu odpovede celým telom a didaktické hry, menej situačnú a hranie rolí. Projektové vyučovanie, brainstorming a brainwriting neboli uplatnené ani na jednej hodine.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- zabezpečenie každodenného systematického vzdelávania žiakov v predmete v každom ročníku,
- delenie triedy na skupiny s najvyšším povoleným počtom žiakov 17 podľa poznámok k rámcovému učebnému plánu,
- zaradovanie krátkych dialógov tvorených na základe modelových viet do vyučovacieho procesu,
- aplikovanie textov piesní a detských hier v nižšom strednom vzdelávaní pri rozvíjaní verbálneho prejavu žiakov,
- uplatňovanie kompenzačných opatrení vo vyučovacom procese na eliminovanie rozdielov vo vedomostiach a zručnostiach žiakov s dôrazom pri využívaní pomoci pedagogického asistenta, rovesníckeho učenia na oboch stupňoch a využívania predĺženého výkladu, zážitkového vyučovania na 2. stupni,
- zaradovanie počúvania textu v podaní učiteľa alebo nahrávok do vyučovacieho procesu,
- motivovanie žiakov k vyjadreniu vlastného postoja na 2. stupni vzdelávania,
- motivácia žiakov uvoľňovacími cvičeniami zameranými na dýchanie a artikuláciu a fonetických cvičení na 2. stupni,
- zaradenie dramatizácie textu a hrania rolí na nižšom strednom vzdelávaní,
- uplatňovanie metodických listov vypracovaných ŠPÚ na oboch stupňoch vzdelávania,
- zaradovanie moderných metód vyučovania jazyka na 2. stupni vzdelávania,
- uplatňovanie projektového vyučovania, brainstormingu a brainwrintingu v rámci metód vyučovania jazyka na oboch stupňoch vzdelávania.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 7 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (nedodržanie poznámok k rámcovému učebnému plánu pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie nedelením žiakov na skupiny v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra pri vyššom počte žiakov ako 17 a pri vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením),
2. § 6 ods. 7 vyhlášky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení neskorších predpisov (nedodržanie maximálneho počtu šesť vyučovacích hodín v jednom slede najviac dvakrát v týždni).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. Odporúča

- zabezpečiť každodenné systematické vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej literatúry v jednotlivých ročníkoch nižšieho stredného vzdelávania úpravou učebného plánu a využitím disponibilných hodín,

- uplatňovať kompenzačné opatrenia vo vyučovacom procese na eliminovanie rozdielov vo vedomostiach a zručnostiach žiakov s dôrazom pri využívaní pomoci pedagogického asistenta, rovesníckeho učenia na oboch stupňoch a využívania predĺženého výkladu, zážitkového vyučovania na 2. stupni,
 - zaraďovať krátke dialógy tvorené na základe modelových viet do vyučovacieho procesu, aplikovať texty piesní a detských hier a motivovať žiakov uvoľňovacími cvičeniami zameranými na dýchanie a artikuláciu a fonetické cvičenia na 2. stupni vzdelávania,
 - zaradiť do vyučovacieho procesu počúvanie textu v podaní učiteľa alebo nahrávok,
 - motivovať žiakov k vyjadreniu vlastného postoja na 2. stupni vzdelávania,
 - zaradiť dramatizáciu textu a hranie rolí na nižšom strednom vzdelávaní,
 - uplatňovať metodické listy vypracované ŠPÚ na oboch stupňoch vzdelávania,
 - zaraďovať moderné metódy vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry na 2. stupni vzdelávania,
 - uplatňovať projektové vyučovanie, brainstorming a brainwrinting v rámci metód vyučovania jazyka na oboch stupňoch vzdelávania.
2. **ukladá kontrolovanému** subjektu v lehote do 25. 05. 2022 **prijat' konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich nedelenia žiakov na skupiny v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra, nedodržanie rámcového učebného plánu pri vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením, nedodržania maximálneho počtu šesť vyučovacích hodín v jednom slede najviac dvakrát v týždni v 4. ročníku a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Nitra s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých a uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Nitra v termíne do 26. 08. 2022.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. inovovaný školský vzdelávací program,
2. rozvrhy hodín jednotlivých tried,
3. osobné rozvrhy učiteľov vyučujúcich predmet SJSL
4. rozvrhy žiakov so ZZ,
5. učebné osnovy,
3. učebný plán,
4. zápisnice z pedagogickej rady,
5. zápisnice metodických orgánov,
6. informačný dotazník pre riaditeľa školy.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Katarína Lészkóová

Dňa: 04. 05. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Nitra:

Mgr. Katarína Lészkóová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Ing. Anikó Máté

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 13. 05. 2022 v Nitre:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Nitra:

Mgr. Katarína Lészkóová

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Ing. Anikó Máté

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Ing. Anikó Máté, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Katarína Lészkóová, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Štátna školská inšpekcia Bratislava - úsek inšpekčnej činnosti